

A CIKK EREDETILEG A TARKA MAGAZIN SZÁMÁRA KÉSZÜLT

Tarka

INGYENES MAGAZIN

A Tarka magazin a Keresztúri, a Szépvízi és a Kézdi tejszövetkezetek ingyenes kiadványa.

A családjától még bátorítást sem kapott, mikor elektrotechnikusként gazdálkodásra adta fejét. Zöldséggel kezdte, ma már a tejelők mellett húsmarhákat is tenyészt a Kézdivásárhely melletti falucskában.

Ez az istálló lebontásra volt ítéelve, aztán meggondoltam, inkább felújítottam, s ide kerültek a keverék növendékek – kezdjük a kisebbik istállóval az udvaron. Kilenc göndörszőrű ünőborjú figyel ki belőle, **pirostarka és angus keverékek**. Előbbi jó tejelő fajta, utóbbi pedig szívós húsmarha.

Építettünk a vejemmel egy gépszínt, s oda is végül állatok kerültek – mutatja az udvar másik felében a többi keveréket, meg a fajtiszta angus bikát. Ez a fajta Írországból származik, az egyik legkedveltebb Európában, de nem csak tartani, megenni is nagyon szeretik.

– Akarok egy húsmarha farmot párhuzamosan a pirostarkákkal – osztja meg a terveket a gazda, miközben a tejkontrollban levő tarkákhoz megyünk a nagyobbik istállóba.

Itt 36 tehén áll két sorban, a fejük fölött egy-egy táblácskán az adatok: név, születési dátum, fűlszám stb. Közülük jelenleg húszat fejnek, naponta 250 liter a téli tejhozam, de nyáron előfordult már a napi 600 liter is.

Gondok vannak a megtermékenyítéssel, most is várják a vitaminokat az állatorvostól – magyarázza a gazda. A jobb termelés érdekében próbálta őszre beállítani a borjadzást, de ez felborította az állatok biológiai egyensúlyát, gyulladás, méhbetegség lépett fel náluk, vágóhídra is jutott belőlük emiatt. Ezért most inkább visszatérne a régi rendre – mondja.

Mintapéldányokat is nevel

Benedek nagyon odafigyel az állataira, mintapéldányok is kerültek már ki a keze alól, egy bikáját már másfél évesen a marosvásárhelyi megtermékenyítő központba vitték.

– Például itt van egy **2008-as bikanevelő anya, Jolán**. Legutóbb tavaly novemberben vitték el a borját, akkor kapta ezt a piros fülbevalót. A borjú sorsát még nem lehet tudni, mert az országos szarvasmarhatartó központban tesztelik. Mikor elviszik tőlem, megméri, majd három hónap után ismét, s a három havi fejlődést visszaosztják napokra, a középarányosnak meg kell haladnia az 1 kilót. Ha nem éri el, kiselejteződik az állat. Ami végül bekerül a termelésbe és ondót vesznek tőle, mindenféle szempontból meg kell, hogy feleljen a fajtisztaságnak – magyarázza.

A tejelők kényesek a takarmányra, ezt a saját bőréen tapasztalta a gazda, ezért is kedveli a kevésbé igényes húsmarhákat. A penészes takarmány is rontja a tejet, de az sem jó, ha túl savas a siló. „Nem hiába mondják, hogy egészséges tehéntől egészséges tej jön. Ezt látom tévhitnek, amit mostanában terjesztenek a médiában, hogy nem egészséges a tej. Ha az nem egészséges, akkor nem tudom, hogy mi az.”

Amellett, hogy a takarmányra odafigyel Máthé gazda, a fejésnél is körültekintően dolgozik. A tehenek tőgyét egyszerűhasználatos fertőtlenítő törülőkendővel tisztítja, majd fejés után is bekeni egy speciális zselével, ami megakadályozza, hogy a nyitva maradt záróizmokon keresztül befertőződjön a tejcsatorna.

Ebben a szakmában mindig van mit tanulni

– mondja, de szerencséjére ő nem ijed meg az efféle kihívásoktól, még ha drága is a tanulólecke.

„A nyolc osztály után én vagy erdész szerettem volna lenni, vagy mezőgazdasággal dolgozni. De édesapám brigádos volt a kollektívben, azt mondta: fiam, ezekben a szakmákban jelen pillanatban akkor tudsz haladni, ha jól tudsz hazudni, s erre nem tanítottalak meg. Végül elindultam az elektrotechnikára, a fémforgácsolást meg is szerettem, mert változatos volt. Na de a rendszerváltás után engem ez a gazdálkodási görcs úgy elfogott, hogy én még egy évet erőltettem a gyárban a munkát, de azalatt annyit tévedtem, hogy azelőtt 13 év alatt annyit nem, az eszem nem ott volt” – emlékezik a kezdetekre.

S bár az egész család ellene volt, mindenkitől csak azt hallotta, hogy: „**Neked elment az eszed**”, mégiscsak nekifogott káposztát termelni az apósától kölcsön kapott két darabka földön. A terményt évről évre messzebbre kellett vinni eladni, s hogy az egyes lovat erősebbre cseréljék, Máthéék felvették az első kölcsönüket egy platós Aro reményében. A kölcsönt 60 %-os kamattal adták, rá három hónapra már 110% lett az erős infláció miatt, de egy használt teherkocsira még futotta.

A megpróbáltatások még csak ezután kezdődtek, mert időközben traktorra is szükség volt, ahhoz pedig ismét kölcsön kellett, aminek újból ráfizetés lett a vége, de legalább a pityókatermesztés jól ment. Egy darabig. Benedek időközben istállóépítésbe fogott, de pont abban az évben gyenge lett a termés, s hogy az épületet be tudja földni, **újabb kölcsönre volt szükség.** Hogy azt is visszafizesse, kellett két év, plusz egy föld és az autó ára. A harmadik esztendőben már teheneket vásárolt a kitartó gazda.

